

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 105. ANULU XVI.

Telegrafu este de done ori pe septemana: Joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu banigat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiula prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe anu 8 fl. 60 pe jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 29 Dec. 1868. (10 Ian. 1869.)

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Approiandu se inceputulu anului 1869, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acést'a foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi cá si pâna acum de doue ori pe septamana Joi'a si Duminec'a — Pretiulu abonamentulu e:

Pentru Sabiu pe anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl., pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate, pe anu 12 fl.; pe 1/2 anu 6 fl. pe 1/4 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârziá cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogámu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate — adresánu-le de dreptulu la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Romani, merita o sórte mai buna?

W. Hoffmann in epula seua: „Descrierea pamentulu“ dice despre romani: „Din mestecatur'a acést'a insa de unde poporulu romanescu si are originea sea, se desvólta capete, ce nescu si-clasice si potu servi de modelu; capete, ce ascundu si in lántrulu loru ce arata partea loru din afara; pentru ca putere de pricepere mai iute, minte mai deschisa, petrundere mai adunca, insocita de desteritate in purtare nu se mai afla la nimenea, precum se vede la románu celu mai de rendu. Acestu poporu impreunatu si adusu la civilizatiunea cea mai inalta aru fi aptu sa stea in fruntea culturai spirituali a omenimei. Si pentru cá sa se puna coróna la tóte aceste, limb'a lui inca e asiá de sonora si bogata, încátu se aru potriví pentru poporulu celu mai cultu alu pamentulu.“

Precum e bine, cá omulu in mijloculu fericirei sa-si aduca aminte de slabiciunile seles asiá de de lipsa, cá omulu, cându se afla in necasu, sa nu-si uite de insusirile seles cele nobile. In casulu primu, adeca in fericire, se infrezeza sumeti'a si mandri'a, la care omulu usoru póte scapatá; in casulu din urma, nu cade in desperatiune totala, aflandu in insusirile seles anghir'a, de carea sa se radime pâna trece furtun'a viforulu preste elu si vine ierasi liniscea inserinárei.

Cum e cu omulu singuratecu asiá e si cu poporele, cu nationile.

Citatulu de mai susu e ala unu strainu, némtiu, este dara o marturia nepartinitória, si de aceea nu putemu sa dicemu ca e o apretiare magalítória si vanitósá, spre carea, cu deosebire, individualitátele frumóse, suntu adese aplecate.

Momentele presente ne indupleca a tine séma de apretiare cá cele ale lui Hoffmann, nici de cum insa pentru a ne ingamfá si a face pre lume sa cred, ca noi tintinu cá sa devenim „singuri si atotu stapanitorii“ ei. Noi vremu numai sa constatámu in unu modu eclatantu, cu unu argumentu luat de la unu strainu, marimea gresiei ce amu comite cátra fiint'a nóstra, cându noi amu stá unu momentu la indoiela si amu deregá concursulu nostru la ori-ce feliu de manifestatiune de viétia constitutionale si totuodata legale. Apretiu-

imu pusetiunea nóstra cea dificile, cunóscemu in-poierea la care ne vedemu impinsi de acei frati de o sórte cu noi, cari done decenii au predicatu si lamentatu de libertate.

Dara in valorile viétiei e eróre sa considere cineva numai pusetiunea presenta putienu favorítória, din contra sa caute a dovedi lumei, cá in trecutu, ca noi scimu a ne emancipá din ori ce stare prin insistarea de a pretinde neincetatu drepturile ce ni competu.

Trecutul nostru ne e argumentu stralucitu si necontestabile ca indolenti'a ori din ce isvoru aru esi, ni este nepartinitória. Sa cugetámu la ceea ce eramu cu deosebire in cei doi seculi din urma, unde ni s'au fostu atacatu insosi altariulu, si ca noi numai dupa ce prin mari greutáti amu inceputu a ne miscá in interesulu nostru, amu pututu sa ne stracorámu paladiulu stramosiescu limb'a si biseric'a, amu pututu sa ne creámu din nou inteligenti'a, amu pututu pre lángá tóte pedecile ce ni s'au opusu si ni se opunu inca, a ne ocupá unu locu frumosu pre câmpulu comerciale si alu industriei.

Aceste dara nu trebuiescu uitate. Aceste trebuiescu impreunate cu apretiarile unu strainu si de sigru ca are sa resulte nóue puteri pentru nóue incordári, cari nu-si voru denegá rezultatele seles.

Va întreba cine-va, care va sa fia practica celoru de mai susu?

Responsulu la acést'a întrebare e usoru, pentruca, stámu inaintea unu câmpu vastu, pre carele déca amu inceputu a-lu lucrá, sintemu numai la inceputu si putemu dice ca numai amu piscatu din fia-care parte câte putienu; va se dica, ce avemu de facutu e lesne de spus; la „cum?“ se aru cere o cumpanire mai anevoiósá.

Unu poporu care nu are numai insusiri frumóse, dara a cáru trecutu chiaru fiindu durerosu e si stralucitu nu póte sa nu ale si acelu „cum“ si putemu dice ca la aflatu, pentruca alfelu nu aru fi pututu sa se recreeze spre viétia nóua.

Intré tóte asi'a dara si dupa tóte, calitatea si misiunea poporulu romanu recunoscuta si de straini, este factorulu celu mai puternicu pentru de a-lu impintená la continuarea activitátei seles. Insusi Ministrulu Gorove dise in cuvántarea cátra alegatori si: „Ungorulu si románu lu suntu avisati a se inaintá si sprigini imprumotati. Nici unulu dintre acést'a doi nu se póte deslipi de civilizatiunea apuséna, nici unulu nu se póte redimiá decátu pre solidaritatea intereselor, ce esistu astadi intre poporele de „cultura si de libertate.“

In fat'a atároru calitati si unei astfelu de chiamári unu singuru lucru ne trebuiescu a face: cá sa dispara pentru totu deona: „a invidiei reutate si orb'a desbinare“ in procederea spre a raspunde si insusirilor si chiamárei nóstre.

Precátu e de durerosu, ca trebuie sa amintim de aceste din urma, pre atáta e de adeveratu, ca de aici aterna viitorulu nostru in partea cea mai mare si mai esentiale. Arborele, câte venturi si orcanu nu lu sufla, déra déca e întregu interioru seu resista la tóte; elu devine culcatu la pamentu numai cându este petrunsa medu'a lui de putrediane.

Unu strainu, care aru fi cetitu cele de pâna aci aru afla óre care contrastu si nelogica între part'a aceea unde ne provocámu la calitati asiá de inalte, ca ele suntu proprietáti ale poporulu nostru si apoi totu noi ne arátámu temerea de slabiciunea unei neintielégeri, carea din urma nu începe nici decum cu insusirile unu spiritu nobile. Asi'a este. Inse noi, cu deosebire vomu aflá lucru fórté posibilu, cându vomu cugetá ca e deosebire între insusiri nobile si între desvóltarea

loru. In decursulu desvóltarei insusirile potu patimi, déca nu li se da grigi'a de lipsa prin o cultivare completa; o cultivare, carea sa fia asiá de mare precum e de mare si insusirea. Numai o astfelu de impreunare va produca lumina mintiei, cu carea sa predomnéscá omulu cu prevederile mai departe, si acést'a pentru cá sa-si póta formulá unu principiu, unu principiu, carele in adeveru sa fia unu isvoru curgatoriu in abundanti'a de directivele cele mai bune.

Unde lipsesce lumina mintiei se póte seomaná lesne sementia particularismulu si inca pre nesciute; si in bun'a credintia ca urméza o carara buna, multi potu retaci si dá ansa la deosebiri de idei si de procederi.

Cându amu disu: „egala indreptatire nationale“ credemu ca amu cuprinsu totu si inaintea acestei ori ce particularismu va trebui sa se inchine. A cere dela ori-ce conationalu a stáruí pre fatia, cu tóte mijlocele ce le da legea, pentru unu principiu atátu de sacru este a fi la inaltimea demnitátei unei nationi, carea nu ambla nici dupa tutorate nici dupa gratii, ci pre cele dintáiu cauta sa le delature dela sine, si pre cele din urma sa incungiuore ocaziunea de a fi silita a le primi.

Anulu acési va espirá. Celu nou ne va aduce ocaziuni noue in cari sa se probeze insusirile nóstre. Principiulu omintitu impreunatu cu o neobosita activitate sa fia cararea carea sa o urmámu si ea ne va duce, vina ori ce impregiutári, cátra dorintiele nóstre.

Altu feliu urmádu lesne amu puté fi datu uitárei si lumea aru puté afla de esistinti'a nóstra, numai cându neamicii nostri ne aru denuncia o iniunctie publice europene de cutare si de cutare crima fictiva, spre a ne aratá de nefacultativi de libertátele ce le pretendemu.

Asia da a astfelu cugetádu si urmádu se trecemu pragulu carele desparte anulu 1868 de 1869. si astfelu vomu da responsulu celu mai eminentu la calitati innasute in noi si la întrebarea ce e pusa in fruntea articululu acéstui'a: „Romani, merita ei o sórte mai buna?“

Despre alegeri.

Abia s'a incheiatu sesiunea trecuta a dietei si miscárilu de alegeri nóue s'au inceputu. Deputatii fosti, de nat. magiara, desfasura tienul'a loru in dieta, arata pentru ce au staruitu densu acolo si cari suntu acuisitionile castigate in dieta. Nu avemu nimic'a in contra acestei procederi din partea deputatiloru fosti, e usu constitutionale acést'a, de-si in tempulu presentu pare a dese, ca darea de séma despre sesiunea trecuta este o nóua recomandatiune pentru cea viitória.

La miscarea acést'a óre stavomu si noi indiferinti? Nu vedemu nici o ratiune pentru indiferintia, afara de aceea de a lasá cá altii sa voteze in numele acelor cercuri unde majoritatea e de romani si apoi deputatii neromani esiti din cercuri cu majoritate romana sa se gereze la ocaziuni bine venite, ca representéza pre romani, ca cunoscú vointia romániloru si ca romani nu au alte dorintie decátu acele ce le esprima densulu. Credemu ca acestu micu avisu inca va fi de ajunsu pentru a nu hesitá séu a nu se indoi cine-va ca ce are sa urmeze acum cu ocaziunea alegeriloru fiitória.

Transilvanii romani au indoiita detoria de a priveghia asupra alegeriloru si indoiita activitate, pentru ca densiloru, nu mai scimu din cari respecte constitutionali si anticonstitutionali — antiberali, li s'au rezervatu unu censu mai inaltu cá locuitoriloru Ungariei. Ori-care romanu va recunósce la cea dintáiu privire, ca asupra acési e indreptatu ascutitulu acestei mesuri, carea mai are si acelu adausu invecitu, ca cei ce se dicu nobili, in

contra logiceii mintiei sanetose, potu alege fara censu, pentru simplu cuventu ca se dicu a fi nobili.

Interesulu nostru morale si reale cere imperiosu, ca noi sa ne punemu tote puterile spru a resesi cu deputati nationali; celu morale, pentrucu sa nu aparem ca unu trupu mortu nationale inaintea lumii carea nu cunoște mai deaprobe referintela nostre; cele reale, pentrucu inmultindu-se reprezentanti nostri sa pota veni in pusetiune de a paralisu ori ce mesura carea aru fi indreptata contra nostra.

Aici inse ne simfimu datori a atrage atentia alegatorilor nostri si asupra candidatilor lor. Ei sa nu se ia numai dupa propunerea vreunui capu plinu de fantasma, ci sa cumpanesca trecutul acelu barbatu pre care voru alu candida si sa caute in trecutul densulu fapte nu vorbe, prin cari au doveditu in fapta ca scie si pote lucra in interesulu natiunii si amu dice si bisericii sele, carea la noi e nationale.

In fine romani sa dovedesca de alta parte ca nu suntu nici servili nici vili (eftini) cu darea votulu lor, pentru vreunu interesu personale. Nici domnulu nici jupanulu cutare nu are a fi consideratu mai multu decatu se cuvine fia carui cetatienu. Votulu care e unu dreptu sacru trebuie datu numai aceluia, despre carele cum amu mai disu si mai susu, dupa faptele si harnicia lai avemu deplina convingere ca va lucra spre folosulu nostru comunu.

Nu credemu ca voru mai fi romani de aceia. carii cunoscendu ca strainii tragu carbonii mai anteu la oia lor, sa se indese a tramite deputatu pre unu barbatu, carele deca scie unde si celu dore pre romanu servesce numai spre ai mai amari durerea; si apoi, avemu noi esemple, unde sasi seu magiari sa se imbudiessa a da voturi pentru romani?

Sa cautamu dara in totu modulu a ne respecta interesele nostre politice, caci numai respectandunle noi vomu face sa nile respecteze si alii.

Eveneminte politice.

Miscarile politice in lăintrulu monarchiei suntu acum asi de putiene, incatu o foia de aici e silta a da intre telegrame scirea dupa, Ung. Ll., ca in Pest'a doi din fruntasii de partide unguresci au sa se bata ca va leresce, pentru ca pre calea acestu sa-si restabileasca onora (?!). Nu ca evenemintu politicu inregistramu acestu, ci ca o satira a spiritulu tempulu presentu; caci ore unde amu esi, candu si noi cesti-lalti muritori, ravindulu la nobletia cavaleresca, cu inlaturarea legiloru, amu cerca sa ne restabilim onora unde ne aru veni mai la socotela, cu arguminte de cele mai simtlorie? Seracu seculu alu „luminei“ ca multu intunerecu mai acoperi!

Despre infiintarea gardelor unguresci dela denumirea comandantulu superioru putienu s'a mai pututu audi. In dilele din urma voru sa scie unle foi ca de adlatu langa comandantele superioare Archiducele Iosifu e denumitu vice-colonellulu de Ghicz. Dela denumirea acestuia s'a mai facutu si alte denumiri, si asi cu in celulu organizarea gardelor se va desvolta totu mai tare.

Intre cancelariulu imperiale d. de Beust si ministrulu presedinte alu cabinetulu ungurescu se escasera diferinte, din caus'a unoru articuli vatematori pentru celu dintai, cari articuli aparora in „P. Ll.“ O conferintia intre ambii impriicinati a complnatu lucrulu asi ca in afacerile esterne d. de Beust si patreza dreptulu de a avemana libera. Numai asia pote densulu remane in oficiu.

Pres'a straina din afara spune ca aru esista unu planu de o calotria a M. M. L. L. Imperatulu si Imperates'a in Galitia, Bucovina si Silezia in luna urmatoria.

In caus'a conflictulu greco turc. pote voru si siedea astadi reprezentantii puterilor la judecata. Fiva acestu areopagu in stare a obli cert'a escata intre numitii doi vecini, seu este conferintia acestu preludulu altoru eveneminte mai mari? nu putemu sci.

Puterile apusene voru starui pentru intragitatea imperiulu otomanu si voru primi o editiune noua de promissiu din partea Portiei, despre usurarea crestimilor.

„Pester Ll.“ scriendu despre orientu infatisieza situatiunea de asi incatu eruptiunea uniu resbelu aru fi decisa din partea Greciei, la spatele

carei corespondintia acelei foi dice ca sta Ruesia. Si din Bucuresti scie corespondintele acelei foi sa spuna multe sciri alarmatoria. Asia, ca s'au tramisu multime de arme in Transilvania. (Despre aceste din urma nici redactiunea acelei foi nu mai vrea sa creda).

Camerile romaniei urmeza a lucra cu ministerulu presentu. Din candu in candu cate unu incidentu pare a vatemu cursulu linscitu alu desbaterilor. Acesta in sa se intempla in ori-ce parlamentu in tempurile cele mai normale.

Napoleonu in cuventurile sele de anulu nou au vorbitu de pace, dupa cum afirma cele mai multe diuarie, cu tote ca elu a disu ca sperenza ca se va intari pacea si in anulu acestu. Victoru Emanuelu se provoca, la casu de oturburarea liniscei, la garanti'a ce o da armata.

In Spania luptele intre republicani si monarchisti luasera unu caracteru de totu seriosu. Trupele regimulu provisoriu au avutu seriose lupte pentrucu sa suprima mai multe rescote.

Educatiunea la femei.

II.

Incependu acestu articlu nu'lu vomu termina fara a ne adresa la familia, care a ajunsu a se bucura de consideratiuni inseminate. Vomu intru deci in lăintrulu familiei; caci vietia de familia la romani este uniculu centru de fericire. De aci cauta a fi isgonita nesciintia cu o taria barbatessa. Aici candu va intru nesciintia pentru ca sa domine spiritulu familiaru; totulu este perdutu!

Aici candu femeia nu va scii face pre femeia casnica, pre adeverata mama; totulu este perdutu!

Se mai sustiene inca si aceea, ca copilele sa primiesca o educatiune, carea sa corespunda rangulu si pozitiei, ce ocupa parintii in societate. Unu prejudetiu acestu, a carui pronuntiere pre di ce merge, pare ca ie totu mai mari dimensiuni!

Ce este rangulu? Ce numimu educatiune corespundatoria? Respunsulu este simplu: o indoita confusiune de idei — nimica mai multu.

Adeverata educatiune nu face complimente nici rangulu nici pozitiei. Si ce semnifica rangulu ver pozit'a? Rangulu dispare dinaintea sciintiei. — Este adeveru, ca vanitatea mentei omenesce a produsu diferentie intre muritori.

Fii omeniloru impinsi de unu simtiu spoimentatoriu de orgolu si de proprietate n'au mai vrotu sa recunosca facia cu semenii lor referentie egalitare si fratiesce. Miseria si sclavagiulu, doue fapte in eternu conexe, s'au ivitu pre pamentu printr'unu escesu de o coruptia bizara, ce si are sorgintiele in posesiunea omulu de catra omu, a teca in inegalitatea naturala a gintiloru si a individoru. Suntu doue fortie, doue elemente: sentimentulu Eului si sentimentulu raporturilor omulu cu ai sei — si printr'unu escesu, de care cea mai mare parte din omeni nu sciu in totu deon'a a se aparati, si sacrifica ori-ce personalitate umana, ori-ce moralitate, ori-ce libertate. Astufeliu sentimentulu Eulu violandu raporturile egalitare dintre muritori a datu nascere sclavagiulu si acestu miserie!

Eaca asi s'au introdusu diferentie intre omeni! Eac'asia boieritulu si robot'a! Eac'asia titlurile de nobletia (baronu, conte, marchzu) — Omulu vitandu-si de originea sea a apucatu pre calea vitulu, si eaca la ce desertatiune a ajunsu, sa creda, ca elu este mai bunu decatu alti omeni, cari pote printr'unu capritiu alu naturei nu se bucura de vero consideratiune in societate.

Dere tote aste supositiuni disparu ca nisce singure iluziuni inaintea sciintiei din punctu de vedere alu educatiunei generale. Acela care vrea sa se inchine Minervei, sa scia ca nu nobil'a-i nascere; ca nu marile titluri de nobletia ducu pre omu la marre: ci puterea spiritulu, luminarea mentiei, intarirea in caracteru si consciintia, nobilarea inimei facu pre omulu omu in sensu eminentu! Cultur'a, Civilisatiunea si Sciintiele nu producu nici domni nici sclavi; nici nobili nici nenobli; ci aceste trei sentinele de bunu auguru ale omenimei primescu pre omu in bratiule sele totu in asemenea modu fara a lua in consideratiune nascerea lui ori nobletia, — cu unu cuventu fara d'a apretia avantajosele conditiuni, de car elu se bucura in societate, si cari pote suntu menite a face presiune crudela asupra semeniloru sei! — Totu asi ne gasim si cu edu-

catiunea cu raportu la rangul si pozitio. Pedagogia nu face complimente rangulu. Ea ne da o educatiune generala, nu speciala; ea ne da o cultura universalu acomodata pentru toti, a carei binefacatorie influentia se intinde dela bogatu si pana la celu, care se gasesce pre ultim'a trepla a scarei sociali. Totu asi stamu si cu crescerea copileloru. Ele trebuiescu crescute mai inainte de tote spre casnicia, ca candu voru ave fericirea de a deveni mame sa-si scie cresce pre copiii loru pururea indigitandu-le ca le a virtutei. Casnicia, apoi cele-lalte! Asta este lucru de capetenia. Acesta educatiune, care nu eschide sciintiele positive generale, ce-su si ele menite la ajungerea scopulu principalu, trebuie luata in mai de aproape consideratiune. Spre resolvarea temei, ce ne preocupa, — care este de estensiunea cea mai imensa, — trebuie sa infiintamu institute scolare pentru fete. O cestiune acestu, dela a carei norocosa resolvare este conditiunata buna stare a omenimei in genere si a natiuniloru in specie. Pentru de a pute infiintati astfelu de institute ne trebuiescu mijloce banesce, ne trebuiescu fonduri. Ei bine! de unde sa ne procuramu atari fonduri? Caci natiunea este seraca de bani.

Vitregitatea tempuriloru trecute n'a lasat'osa se bucura de asi felu de avantagiuri! Standu astfelu treb'a ce dara este de facutu? Este simplu. Eata ce dice poetulu romanu:

„Unde-i unulu nu-i putere
„La nevoi si la durere
„Unde-su doi puterea cresce
„Si dusmanulu nu sporesce.“

Sa ne asociamu dara. Numai asociandu-na, numai punendu umeru la umeru vomu fi capabili de a delatura obstaculii, ce ne impedeza in infiintarea astoru felu de institute menite pentru de a cresce pre futoriele mame! Exemplu tra-hun't. Sa venim la esemple; caci ele atragu. La partea sudostica a Transilvaniei intr'unulu din cele mai frumoase podie se gasesce in flortoria cetate, Brasiovulu, ai carei locuitori jumetate — deca nu mai multi — suntu romani, cari porta unu intinsu comereciu cu Romania. Domnele romane din acestu cetate, pre candu patrioticii comercianti se intreceau care de care in sacrificiuri pentru radicarea maretulu gimnasiu romanescu, petrunse fiindu de lips'a instituteloru de crescere pentru copile indatu dupa inaugurarea absolutismulu pusera inceputu: „Reuniunei femeiloru romane pentru crescerea copileloru“, care se bucura de o mare ptrona in person'a Majestatii Sele imperatesce Elisabet'a. La inceputu de-si mica; de-si numeru putiene membre; de-si fara putere: astadi este in stare sa subvntiuneze trei scole de fete la Brasiovu, Sabiu si Blasiu, unde copilele orfane si capeta instructiunea gratuita. — Deca dara acestu reuniune si-aro o asi de maretia programa de a veni in ajutorulu copileloru orfane; deca dara acestu reuniune se grabesce a veni in ajutorulu natiunii, vrendu a ne offeri bune mame; atunci ea merita tota atentia din partea natiunii, carea trebuie sa tiena contu de apelulu ce ea i-lu face. Matroneloru romane din tote partile! grabitive cu o ora mai nainte a ve depune denariulu pre altariulu natiunii; caci in currendu mii de voci ve voru binecuventu! Grabitive cu noua oferte a ajuta astu reuniune, ca cu o ora mai nainte sa o puneti in stare de a putea da programei, ce e a si a prefiptu, estensiunea cea mai posibila! —

Romaniloru de ori-ce stare, de ori-ce cenditiune! traimu intr'unu tempu: candu tote natiunile se silesca a infiintati insociri pentru d'a veni in ajutorulu omenimei in genere; si in specie pentru d'a da luminare si crescere si sexulu utile, — si inca corespundatoria naturei, individualitatei feminire!

Se gasesce in medinloculu nostru o clasa de gintie umane, care printr'unu capritiu vechiu si bizaru era osandita a trai in orb'a nesciintia. Acum nu mai potemu trai asi. Epoca, in care ne gasim, reclama imperiosu a ne aleatu esistinta nostra si interna si esterna conformu spiritulu si progresulu, celu profetiza omenimea astadi! — Si deca reuniunea femeiloru romane a inceputu o opera precatu de maretia: prelatu de grava; — datorita nostra de bunu romani este d'a sprigini cu tote puterile astu societate in tendintele si lucrurile ei! Vreamu sa dicu; deca reuniunea are nobil'a intentiune de a ofe-

ri naționale mame în toată puterea cuventului; veniti sa o spriginim cu o ora mai înainte si spiritul minte si materialmente. — Si naținea va prospera în totu ce se numește virtute. Si invetiamentulu nostru nationalu se va completa acoperindu-se unu mare defectu în educatiunea si instructiunea tinerei generatiuni. —

Eaca dara cum intelegem noi adevărată emancipatiune danda femeii adevărată cultura, ce reclama natura, individualitatei lemeesci — Fia dara, că spiritulu de asociare la români se ie totu mai mari dimensiuni pentru de a se respandă cultur'a si la genulu fememim!

Fia dara, că invetiamentulu nostru nationalu se numere în curendu numeroșe institute scolare si pentru educarea genulu fememim! Fia dara, că reuniunea femeiloru rom. în curendu sa pōta fi în stare de a-si dă programei, ce ea si-a prefriptu, estensiunea cea mai posibilă; pentru că cultur'a copileloru nōstre sa ne chezasiniēșca pentru venitoriu unu asiā feliu de progresu, ce cu dreptu cuventu lu pretinde spiritulu tempului, în care negăsimu! — Atunci si numai atunci emancipatiunea sociala si va castigă o importantia, si va capelā adevărată valōre din punctulu de vedere alu importantiei cu respectu la viētiā familiara a româniloru. În astfelu de tipu intelegem noi, iubite lectore emancipatiunea femeiloru române. — Avindu odata adevărate mame vomu putē contā la o buna stare a nației nōstre tienendu astfelu cu o persistență rara cōntu de progresulu, de care se bucura societatea omenēșca! — Dixi *).

Ioannu Petrasicu
invetiatoriu la Resinariu.

Sabiiu, în 19 Decembre. (Tramisu). Permite-mi, dle Redactoru, că pre calea acēșta a publicității se culezu a chiamā atentiunea Ven. autorității respective asupr'a unui lucru, care, facenduse abusu cu densulu, ne pōte duce la unu arbitragiu daunos si deplorabilu, căruiā suntemu datori toti fiii bisericeii nōstre a ne opune de tempuriu.

Intielegu, Dle Redactore, citatiunile edictali în causele matrimoniali. Terminulu usuatu pentru infatisiarea la Forulu protopopesco a unei părți pribegite a fostu din timpurile vechi unu anu si o di, precum la tōte dregatoriile, civili si bisericesci, de regula este si astadi. La noi inșă observu de cătu-va tempu, că unele Foruri protopopesci au redusu acestu terminu la 6 luni, fără de a fi îndreptatite la acēșta nici prin o praca vechia, sēu o lege pozitivă. Tocmai cugetāmu la acestu obiectu si credemū, că prin acēșta reducere nejustificata se deschide o usia largă abuzului, — căci deca lui A. i este iertatu, a face din 1 anu 1/2 anu, pentru ce lui B. sa nu-i fia iertatu a face din 1/2 anu 1/4 anu, si asiā mai departe! — cându eata în adevēru, după ce în nr. 101 si 102 ai acēștei foi unu P. Protopopu publicase edictu cu terminu de 6 luni, în nr. 103 vine unu P. Administratoru protopopesco a deschide edictu cu terminu de 3 luni. Cumca acēșta este o volnicia, carea face iluzoriu scopulu si intentiunea edictelor, ba carea vatama serioșitatea si sântien'a casatoriei cea si fără de aceea astadi destulu de amenintata; si cumca prin urmare trebuie stavilita, — de siguru va fi parerea tuturor, cari dorescu si se lupta, că în afacerile nōstre bisericesci se domnēșca legea, iēra nu arbitriulu!

β.

Caransebesiu, în 17 Dec. v. 1868.

(t. i.) La scōl'a regimentului confinariu românū banaticu Nr. 13 s'au introdusu între studiele obligate limb'a si literatur'a romāna, carea se propune de prezentu de unu profesor de teologia;

*) Deca amu avē cev'a de observatu la tem'a desbatuta în acēști doi articuli, aru fi, ca noi credemū ca nu e de lipsa sa tindemū numai totu departe, spre a putē ajunge la ceva. Noi sa cantāmu mijlōce si în apropiarea nōstra. Asiā d. e. vedemū în comun'a Resinari o scōla buna de fetitice, carea se sustiene din mijlōcele proprie a le comunei. Nu voru fi tōte comunele asiā de avute, înse relativu totu se potu si în alte părți infintia scōle de cătra comunele respective, si la acēșta aru fi, după parerea nōstră, datoric organelu scolare sa fia cu staroștia. Căci precându Reuniunile suntu avisate la mijlōce din buna vointiā cuiva, comunele suntu datorice a se interesa de crescerea generatiunii tinere ori de ce secesu.

acēșta este unu lucru imbucuratoriū cu atāt'a mai vertosū, căci până acum erā cu totulu eliminata de prin institutele militare; ba chiaru si prin casele romāne din confiniu se incubase în loculu limbēi nationale cea germana. Meritulū introducērii limbēi romāne în acēstu institutu de prezentu avemū sa-lu atribuiamū Ilustrității Sele dlui Episcopu diecesanu Ioane P o p a s u, carele cu amōre parintēșca si zelu s'au ingrigitu pre bas'a unei ordinațiuni a înaltului c. r. ministeriu de resbelu a se ocupā catēdriā de limb'a romāna provisoria înainte de a se fi fipsatu vre-unu salariu regulatu pre sēm'a profesorelui; numai că se nu sufere scadere tinerimea în propasirea limbēi naționa e.

Acestu institutu militarū c. r. consta din III clase cu 63 elevi, din cari de nationalitate romāna suntu 46, dara limb'a romāna este studiu obligatu pentru toti elevii institutului fără diferentia de nationalitate si că si manuaru de propunere servesce gramatic'a compusa de d. G. I. Munteanu directore si profesoru în Gimnasiulu romānu de religunea gr. or. din Brasiovu; afara de aceea demnu de amintitu este ca în clas'a a III se propune si literatur'a încātu este cu putintia.

Mai este demnu de a face cunoscutu on. publicu cetitoriu; ca în institutulū acēșta se propune si limb'a franceza că si studiu obligatu; si facenduse în 23 Decembre n. a. c. examenulu trilinearu în fiintia de fatia a dlui vice-colonelu c. r. Ornstein s'au aretetu sporiu fōrte imbucuratoriū din ambele limbi romāne.

Introducerea limbēi romāne la institutulū mentionatu este cu atāt'u mai de mare ponderositate, pentruca romānu din confiniu militarū invetiāndu-si limb'a s'a nationala, carea au supr'o dela îns'a-si mama s'a, se va desvoltā în viitoriu si într'o dregatiune nationala, si nu ca si până acum fără picu de sciintia si cōnosciintia despre limb'a s'a materna, pre carea au ignorat'o; din caus'a, ca nu avē ocașione nici macaru a audi pre cineva vorbindu corectu romāneșce.

Ilustr. Sea dlui Eppu diecesanu inșă se stradieșce din resputeri a ne conduce cătra propasire; asiā prin consiliile sele parintesci si prin emisele cerculānde se-au provocatu poporulu din diecesa spre infintierea de reuniuni agronomice, si în Caransebesiu ea si formatu de unu comitetu pentru latirea acēștei institutiuni salubrie, si dēma de imitatū mai vertosū pentru poporulu nostru, carele cu putiena exceptiune mai pretutindene este agricultorū, inșă fără cōnosciintiele necesarie agronomice.

Fragila nōstra naia nationala cu adevăratu, este batuta de valori grele si amenintata de periculu; dara deca vomu fi cu amōre cătra dens'a, si vomu procede cu constantia cătra propasire; apoi prin gratiā lui Dumnedieu, carele este conducatoriū a tōte, vomu fi spriginiti întru ajungerea scopului nostru ulterioru!

Aradu, 24 Decembre 1868.

(Capetu.)

Care comunitate bisericeșca a pretinsu în valōrea statutului organicu a procede la înlocuirea parochelor vacante si cine si cându a restrinsu aceea cerere? — Eu din parte-mi nu știu nimic'a despre atare casu unde se fia cerutu care-va comunitate că atare parochia vacanta sa se indeplinēșca pre bas'a statutului organicu prin dreptulu de alegere si sa-i fia denegatu ori Ilustritatea Sea d. Episcopu ori consistoriulu aceea îndreptatire, sēu sa fia procesu în contra cerēri si alu statutului denumindu parochi si chirotonindu-i — după calapodiulu celu vechiu, — de ore-ce si după usulu ce a statu până acum în vigōre, preoti numai pre bas'a convoierei comunitatei concernente — si nici cându fără de invoirea acēșta s'a chirotonitu.

Dara fia constatatu ca Ilustr. Sea nu e acelu nedemnu de chiamarea sea precum lu caracterizezu d. fostu deputatu dela Aradu, că sa se lase a-lu seduce alii căci faptele vorbescu de sine, si bunulu cetitoriu arē convingere firma despre insusitatile si meritele eclatante ale Ilustr. Sele presāntitului d. Episcopu pre terenulu bisericeii nōstre dreptumaritōrie, este pre bine cōnoscuta activitatea îndelungata a Presāntiei Sele în care a încarunitu secerāndu prin loptele sele neobosite rezultatulu celu frumosu pre partea bisericeii nōstre de care ne bucurāmu cu toti astadi si la care Ilustr. Sea că unu factoru luptatoriū multu a contribuitu ne sedusu de nime.

Punū dinaintea onoratiilor cetitori unu casu

mai recinte, din care se binevoēșca a deduce contrariulu asertiuniloru neșacte ca Ilustr. Sea au restrinsu cui-va dreptulu de alegere ce i compete conformu statutului organicu.

Acei 4 inși întru preoti chirotoniti au produsu înainte de sântire documente din partea comunitatiloru concernente bisericesci, prin care s'a constatatu lips'a urginte de preoti si în care documente reprezentantii bisericeii au dechiaratu serbatoresce ca cu invoirea întregēi comunitāti recomanda pre respectivulu pentru sântire; si totusi Ilustr. Sea d. Episcopu n'a voitū a chirotoni nici pre unulu până ce nu-lu navalira poporeni cu gramad'a în curtea episcopēșca si i dechiarara de repetite ori că sa le sântieșca pre candidatulu lorū întru preotu, căci lu voiescu, si avendu lipsa de pastoriū sufletescu nu mai potū remanea fără de densulu.

E ta, d. corespundinte, ce au disu atare turma de omeni la îndrumarea parintelui Episcopu că sa fia cu rebdare până se va orendu alegerea; eata sa ti-o spunu eu, carele amu fostu martore viu de fatia, cum s'au esprimitu acea deputatiune:

„Mariā Ta! noi nu mai putemū acceptā după comisiune nici după prota, ca avemū lipsa mare de popa, ne vinu serbatorile si nu-i cine sa slujēșca, apoi eata-ne toti aici în numele comunitāti; Te rugāmu sa ne sântiesci pre acēșta — si deca nu, noi vomu asiā altu Vladica care ne va dă popa.”

Puna-se dara d. corespundinte fostulu deputatu congressualu în pusetiunea parintelui Episcopu, si a-siu vrē sa vedu deca aru fi oșlatu de consultu a refusā cererea acelorū numeroși factori si reprezentanti comunali bisericesci — manendu apa pre mōr'a antagonistiloru.

Apoi judece si publiculu cetitoriu de a peacuitu Ilustr. Sea chiaru în contra dispusetiuniloru statutului organicu, cându a procedatu astfelu cu chirotonirea neincungurabila aloru patru preoti, satisfacendū cerere bisericeaniloru concrediti povētiuirei archipastoresci.

Nu restringe Ilustr. Sea d. Episcopu dreptulu de alegere în tōta dieces'a, si în privintiā acēșta me provocu la casulu dela Nadlacu, unde devenindu parochi'a vacanta, — comunitatea bisericeșca constituindu-se de sine pre bas'a statutului organicu (Capu I § 6.) a asternutu rugarea la consistoriu că sa i se concēda a-si alege pre preotu, protestandū în contra ori-cārei dispusetiuni unilaterale.

Inșă ce sa nu vedi, cându totu acēșta-si comunitate bisericeșca, totu acei barbati inteleginti subscrisi în fruntea protocolului întaritu cu sigilulu comunalu si bisericescu — în contradicere cu pretensiunea de a nu se luā în consideratiune atestatele provēdute cu subscrieri culesse de pre strade si din birturi — a datu si la mai multi inși subscrieri de recomandatiune că sa se sântieșca de preoti pre parochi'a vacanta, asiā încātu acum nu se scie cu positivitate, care este adevăratulu candidatu de parochu alu Nadlacului, ivindu-se mai multi aspiranti totu cu atestaturi pline de subscrieri identice.

A-siu vrē sa sciu dara, cum aru aplicā acē d. coresp. dispusetiunile statutului organicu, si ce procedura aru fi mai practica de a evita confusiunile ce de buna sēma se voru escā din rivalitatea aspirantiloru la parochi'a din Nadlacu?!

Suntu apoi nenumerate fatalități că acēste, care le intimpina în tōta diu'a Ilustr. Sea d. Episcopu, si pre cari cu inșeșta-i intielepțiune si tactica le scie delaturā, si deca vomu se fimu drepti cu cōnsiintia curata, atunci amu sa dicu demniloru corespundenti: ca sa lase la o parte suspiciunāriile nefundate, si punendu-si mână pre anima sa marturisēșca cu adevēra durere, că n'avemū destui barbati invetiati cu constantia cari se conduca poporulu fără interesu personalu, din care provinu tōte neplacerile si aeajunsurile stricaciōșe nației si bisericeii!

Si mie-mi pare fōrte reu, ca a trebuitu sa iēu eu condeiulu a mână spre a marturisi adevērule mistificatu din partea acelorū corespundenti, si nu s'a așlatu altulu mai competente si interesatu a-lu justificā.

Unu fiiu dreptu credinciosu lumeanu si fostu deputatu congressualu.

Varietāti.

** Escel. Sea FZM. bar. Ramming, carele după cum e sciutu, este denumitu de comandante alu Moraviei, a parasitu Sabiulu inșă în septamān'a trecuta, spre a ocupā postulu celu nou.

* In locul guvernului provinciale in Transilvania, se va institui un Comissariat. Membrii acestuia sunt deja dupa „Hon“ denumiti. Ei sunt:

Comissariul reg. contele Em. Péchy, consiliariul ministeriale: Gustavu Grosz. — consiliari: Alessiu Nagy, Carolu Gebbel, Samuilu Porutiu. — Secretari: Alesandru Páll, Lad. Vaida Fried. Schreiber, Ios. Lugosi, Carolu Olasz, Petru Nemes. — concepisti: Otto Vajda, Ioh. Iüngling, Martinu Murat, Al. Folyoviciu, Ioann Badila Fried. Wandler. — Practicanti: Bela Szabo, Baronu Zoltan Apor, Bela Szász, Fr. Kain, Georg Bodo, Mich. Pall, Geza Ban, Stef. Biro, Al. Székely, Daniel Bedö. —

* Contele Franciscu Haller, carele au administratu pâna acum a in calitate de jude supremu comitatulu Albei Superiore, e denumitu de Maj. Sea ces. r. prin preinalt'a decisiune din 20 Decembre de comite supremu alu acestui comitatu.

* O fôia vienesa aduce scirea urmatoare: „Drumul de feru, ce sau deschisu de curendu in Transilvania, se va opri peste putienu pre câtuva timpu pentru folosirea privata, pentru ca va fi prea ocupata cu transportarea de trupe si de munitiune.“ — Se pare a fi o scire de sensatiune, cari se indesece de unu tempu in cöce.

* Cetimu in „Monitoriulu“ (rom.) de Vineri, 20 ale curentei:

Foile de preste carpati publica o circularia a comissariului regescu alu Ungariei in Transilvania, prin care se ordona autoritatiloru subalterne de a prinde trei emisari ai guvernamentulu român, care aru fi tramisi in Transilvania spre a recruta pentru armata romana soldati de nationalitate romana cari au servitu in armata austriaca. Guvernamentulu român n'a insarcinatu pre nimenea, nici directu nici indirectu, cu asemenea missiune; si astfelu din ins'a-si acësta declaratiune, resulta ca alegatiunea cuprinsa in circular'a dlui comissariu regescu este desbracata de ori-ce temeinicia.

* Jurnalulu de Brasiovu „Kronst. Ztg.“ in fôia nr. 198 din 14/2 Decembre, publica intr'unu modu cu totul eronatu, initiatiua luata de administratiunea postei române pentru oprirea circulatiunei deligentiei dlui Koerner.

In Romania, si acësta nu este o esceptiune, post'a este unu monopolu alu statulu, consacratu prin anume lege. Ori-ce intreprindere de transportu particulariu, de scrisori, pachete, etc. si persöne cu schimbu de releari neautorizate de guvern, este supusa conformu art. 26 din legea postale la o amenda de 100—500 lei si la confiscarea trasuriloru si căloru.

Pâna la 1 Novembre espiratu, d. Alessandro Koell si compania Koerner s'a bucuratu de o concessiune acordata de guvern pentru transportu de persöne cu deligentie intre Bucuresci-Brasiovu. In acea di concessiunea espirandu, statulu a infiintatu deligentie se, si pentru transportulu preste frontiera s'a grabitu a obtine autorizatiunea guvernulu austro-ungaru.

D. Koerner insa, in dispretiulu legiloru tieci pre care le cunöscë forte bine, de öre-ce pre bas'a loru a avutu concessiunea, a urmatu a tiene in circulatiune deligentie se între Bucuresci-Brasiovu, fara nici o autorizatiune.

In fat'a acestei slări de lucruri, prefectur'a de Prahova, conformu ordinulu ce avea si in virtutea legi, a opritu deligentiua dlui Koerner prin siefulu politiei.

Faptulu s'a petrecutu chiaru in presentiua directorelui prefecturei si dupa cum se constata din procesulu verbalu incheiatu si subsemnatu si de agendele starostiei K. K. din Ploiesci, nici o perquisitiune nu a urmatu la pachete seu la grupurile postei austriace, ci administratiunea s'a marginitu a constata fraud'a transportulu de persöne.

Prin urmare asertiunile jurnalulu de Brasiovu ca s'au comis violentie, suntu cu totul neesacte. „Tromp. Carp.“ (Comunicatu.)

* (Retragerea militaria de sera la anulu nou, in Tulerie din Paris.) Pe la 9 öre in presër'a de anulu nou se adunara in Tuilerie toti tamborii si töte bandele musicale militeresci, asiedindu-se dupa despartiemintele loru in patru sirori. Diece minute inainte, de 9 öre se ivi imperatulu (imbracatu in civile), imperatës'a si prin-

tiulu imperatescu pre balconulu palatulu. Cändu se ivira acësti'a, tamborii sunara vre o 5 minute tobel. Dupa aceea intona band'a gardei nationali unu marsiu de pace, caruia i urmara mai multe marsiuri resbelice din partea militiei. Töte bandele musicale intonara la olalta „Reine Hortense“. Mai urmara diferite marsiuri, între carele si unulu arabicu. Imperatulu se arata seriosu si prin o observare, ce o face imperatesei si printiulu, cari se pareau ca nu observa aceeasi seriozitate, luara si acësti'a unu aeru seriosu. Publiculu, ce se adunase intr'unu numeru forte mare remase la töte acestea in tacere si in linisce, chiaru si atunci cându se repeta manevra din anulu trecut si cându i se deschise port'a dela curtea de Tuilerieloru deodata cu intonarea imnulu nationalu imperatescu „Reine Hortense.“ La 12 öre se fini retragerea, usitata la anulu nou, si dupa ce disparurara imperatulu, imperatës'a si printiulu de pre balconu, se risipira si multimea adunata.

* Lupt'a unu tauru. In dilele trecute fiindu dusu in Pest'a unu tauru la macelaritu, scapa din mână a celor ce lu duceau legatu cu funi, si alearga intr'o curte inchisa bine. Ací se incepe scen'a unei lupte, care chiaru si in amfiteatrele Romanilor aru fi aflatu aplause. Macelarii respectivi aduca dou drumulu la doi câni mari, sumutindui asupra taurulu, care i asteptá in linisce. Taurulu la inceputu privea lucrulu de usioru; in fine insa vedindu ca nu e gluma, face intrebuintiare de córnelu sele si arunca cu acestea pre câni in aeru in inaltime de stânjini, cá pre nisce siöreci. Câni in se nu se lasá, pâna cându cade unulu sub piciorule taurulu, carele atát'a ilu borséca cu piciorule pâna remâne cá mortu, cu limb'a scösa. Atuncea pasiesce in contra taurulu unu fecioru de macelariu forte corpulentu. Taurulu se repede asupra lui si lu isbesce la pamentu, incependu inforiatu alu caleá cu piciorule, asiá in cátu privitorii nu sciau ce sa faca si cum sa-i ajute. Atuncea insa atacurile cele infocate ale cânelui alu doilea atragu furia taurulu asupra-si, si luptându-se acësta animale améndoua, se destépta din ametiala cânele celu dintaiu, sare cá turbatu asupra taurulu si se acatia astfelu de urechi'a acëstiua încátu nulu potu descatia nici macelarii. Taurulu începé a tremurá, sta pre locu, si asiá ilu prindu macelarii si lu ducu cu cânele acatiatu de urechi'a lui pâna la locul de macelariu.

* — Invitare la prenumeratiune pre diurnalulu politicu septemanariu „Der Osten“. Dela 1 Ianuariu 1869 incepe „Der Osten“ alu doilea anu. Prin curagiös'a lui pasire pentru interesele in adeveru austriace si pentru egal'a indreptare a tuturoru popöreloru si a câstigatu pâna acumu cercu latitu de cetitori. Aduce afara de acësta cele mai interesante sciri politice si diplomatice, care circula prin töte diurnalele imprumutate din colönele lui. Si anumita are cele mai bune si mai secure impartasiri din Orientu, se lupta pentru invoirea si pentru contielegerea cu boemii si polonii si pentru drepturi nationale ale popöreloru nemaghiare din Ungar'a. Articuli politici si se foietöne, corespondinte originali din töte capitalele inerne si esterne; töte scirile, impartasirile economice popörale, rapörte, de bursa, notari de cursu, literatura, arte, teatru, sel., in cátu abonatul pre „Osten“ e atátu de bine informatu cá cum ar' fi abonatu pre multe diurnale.

Mai incolo incepe in anulu nou publicarea de novele forte incordatöre si biografii de cele mai alese personalitati ale patriei nöstre. Costa 1 fl. 50 cr. pre 1/4 3 fl. pe 1/2 si 6 fl. pe unu anu intregu; la 6 abonati se da unulu gratis. — Vien'a in Decemb. 1868. Administratiunea lui „Osten“ (Wien, Parkring, im Gebäude der k. k. Gartenbau-Gesellschaft).

* Instalatiune. Urmatoarele ni se tramitu camu tardu, destre o instalatiune a unu preotu.

Verdu in 1 Decembre. In 30 Nov. fu adusu preotulu nostru Ioachimu Parau cu o solenitate deosebita din Agnit'a in comun'a nöstra, si instalatu in parochia sea. Solenitatea fu marita prin participarea cea amicabile a conlocutoriloru nostri sasi, eara celebrarea servitiulu Ddieescu cu ocaziunea inatárei lu marira cuventárite bine nimerite si patundietöre ale comisariulu protopopescu din Norichu Grigoriu Maier, a preotulu nou Ioachimu Parau si a parochulu din Covesiu Alesandru Comsia. Sëra insa fiindu onomastica Ess. Sale a Parintelui Mitropolitu Andreiu se ilumina scöpa si cu o festevitate

deosebita se incheia din'a acësta pentru noi de mare insemnatate. De Ddieu cá la töte ocaziunile de specialitate acëstiua sa se edifice poporulu prin astufeliu de solenitati, cari voru contribui pre viitoru multu atátu asupra desvoltárei simtiulu moralu in poporu cátu si a nesuintieloru nobile si respectatöre de progresarea comunei. — unu Verdianu.

16—2 Concursu.

Pentru ocuparea definitiva a posturiloru invetiatoresci se eschide concursu, la urmatoarele comune:

1. T o c u. cu salariu de 126. fl. 9. sinici de grâu, 9. de cucuruзу, 2. mesuri de mazarie, 30. centenarii de fenu, 12 orgii lemne de focu, din care se incaldiesce si scöla.
2. C a p r u t i a. cu salariu de 120. fl. 6. sinici de grau 6. de cucuruзу, 1. sinicu de mazare, 120. portióne de fenu, 12. orgii lemne de focu.
3. C u i a s i u. cu salariu de 100. fl. 5. sinici de grâu, 5. de cucuruзу, 2. mesuri de mazare, 70. portióne de fenu, 8. orgii lemne de focu.
4. T e m e s e s t i. cu salariu de 100. fl. 5. sinici de grau, 5. de cucuruзу, 75. portióne de fenu, 6. orgii lemne de focu.

Doritori voru tramite recursele trebuinciose instruate si adresate cátra Venerabilu consistoriu greco-orientalu Aradanu, la subscrisulu, in restimpu de patru septamáni dela antei'a publicare a concursulu acëstiua in fôia de facia.

Datu in Tolvaradia, 14. Decembre 1868.

— Iosifu Belesiu

protopopu si Inspect. distr. de Scöle.

42—1 AVISARE.

C. r. ministeriu de resbelu alu imperiulu voiesce dupa rescriptulu seu din 26 Decembre 1868 depart. 13 nr. 5152 requisitele inca pentru anulu administrativu 1869 la imbracarea si inarmarea trebuincioasa, a si le castiga pre calea industriei private prin oferte. La asecurare de trebuintiele acëste ramäne in activitate in generalu conditiunile de oferte asemenea, care s'au publicatu la castigarea unei párti a requisiteloru pentru anule 1869 in fôia oficiosa dela „Wiener Zeitung“ din 1 Novembre 1868, si in tieca in „Hrm. Ztg.“ din 11, 14 si 18 Novembre 1868 nr. 269, 272 si 275.

Publicarea pentru ofertele presinte va esi in „Hrm. Ztg.“ din 5, 8 si 11 Ianuariu 1869 si s'au comunicatu si cu magistratele din Sabiu, Clusiu, Brasiovu, Alb'e-Julia, Sighisiörta, Mediasiu, Oresthia, Sebesiu, Bistritia, M. Osiorheiu, Reginulu sasescu, K. Osiorheiu, cu oficiolatele comitatense din Elisabetopole, Aiudu, Turd'a si Dees, cu oficiolatele districtuale din Fagarasiu si Nasaudu, cu oficiolatu scaunale din Odorheiu, si in urma cu oficiulu comunale din Cisnadia, unde se póte vedé.

Articuli de furnisare cuprinde urmatoare proppele:

- I. Grupp'a: ciöreci de postavu, Iananielu articli fabricati din postavu si straille.
- II. Grupp'a: materialele de inu si pinda grösa, articli facuti din pinda si pinda grasa.
- III. Grupp'a: pelele diferite, si armatura.
- IV. Grupp'a: investimtare de riciöri.
- V. Grupp'a: acopereminturi de capu.
- VI. Grupp'a: hamuri.
- VII. Grupp'a: trebuintiele eventuale.

Sabiu in 2 Ianuariu 1869.

Cu nrulu acësta va incetá abonamentulu de pâna acum, adeca pâna la ultim'a Decembre 1868; si nrii din anulu 1869 se voru tramite numai dloru noi abonati

Din cause neaternatörie de redactiune nrulu acësta a intardiatu!

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Decembre 1868. (8 Ian. 1869)

Metalicele 5%	61 40	Act. de creditu	255 80
Imprumut. nat. 5%	65 90	Argentulu	117 65
Actiile de banca	684	Galbinulu	5 68 1/10